

úpravou, na straně druhé je však hodnotově snížený značným počtem technických i věcných pochybení.

JAN BIEDERMAN

EDICE A POMOCNÉ VĚDY HISTORICKÉ

Regesten Kaiser Ludwigs des Bayern (1314–1347) nach Archiven und Bibliotheken geordnet. Heft 9: Die Urkunden aus den Archiven und Bibliotheken der Oberpfalz und Tschechiens, bearbeitet von Doris BULACH, Böhlau, Wien – Köln – Weimar 2012

XXIX + 281 s., ISBN 978-3-412-20961-2

Rozsáhlý projekt *Regesten Ludwigs des Bayern und Friedrichs des Schönen 1314–1347* postupně zpřístupňuje formou registru písemnosti císaře Ludvíka IV. Bavora a jeho souputníka Fridricha Habsburského, zvaného Sličný. Pod hlavní redakcí prof. Michaela Menzela je vydává od roku 1991 Österreichische Akademie der Wissenschaften – Regesta Imperii spolu s *Deutsche Kommission für die Bearbeitung der Regesta Imperii bei der Akademie der Wissenschaften und der Literatur*. Vzhledem k velkému množství a rozptýlu dokumentů se postupuje podle zvolených, víceméně historických teritorií. Poslední vydaný svazek připravila historička mnichovské univerzity Doris Bulach.

Editorka se soustředila na shromáždění dokumentů uložených v institucích dnešní správní oblasti Horní Falc (Oberpfalz) a České republiky. V souladu s celkovou koncepcí této řady Regest Imperii nesledovala pouze v originálu zachované Ludvíkovy listiny, ale i jejich konfirmace, opisy v dobových kopiích a mladších sbírkách, případně ve stručných archivních registrech. Jednotlivé registry opatřila také informacemi o editování celého textu. Podnikla důkladný výzkum v archívech a relevantních knihovnách, celkově shromáždila 409 položek z 27 institucí.

Na území České republiky zkoumala písemnosti v okresním archívu v Chebu, v Národním archívu, v Moravském zemském archívu,

v Archívu Pražského hradu, v Národní knihovně ČR, v Knihovně Národního muzea, v Archívu hlavního města Prahy, ve Státním oblastním archívu v Plzni, zprostředkovaně (s pomocí fotokopii) též materiály uložené ve sbírce roudnických Lobkoviců (dnes na zámku v Nelahozevsi). Využila též formulářovou sbírku zvanou Summa Gerhardi (NK Praha) a řadu kopiářových sbírek ze 16. a 17. století. Podobně i pro Horní Falc pracovala s nejstaršími soupisy ze 14. věku (tzv. Oberpfälzisches Register, vydal Wilhelm Erben) i mladšími kopiáři z 16. a počátku 17. století (Abschriftensammlung des Thomas Ried).

Vydání editorka opatřila podrobnými informacemi o postupu práce, způsobu záznamů a stavu zachování editovaných písemností (s. I–XIII), připojila rovněž stručný historický popis vybrané oblasti, včetně charakteristiky Ludvíkovy politiky vůči Horní Falci a rozdělení wittelsbašských držav dohodou v Pavii roku 1329, kdy území přešlo na falckrabata rýnská (kromě malé části úřadu Langelfeld). Pozornost věnuje též Chebsku, okolnostem jeho zastavení králem Janem Lucemburským a Ludvíkovým postojům vůči němu (s. XIV–XXII). Třetí oddíl úvodní pasáže tvoří diplomatický popis publikovaného souboru (s. XXII–XXVII). Z celkového počtu je 26 % editovaných položek zachováno v originále, ostatní vydavatelka shromáždila z opisů různých forem. Pouze u čtyř případů (1 %) konstatuje, že jde o falzu, 15 % řadí mezi deperdita, jejichž existence se odvozuje pouze z jiných listin, u 4 % písemností je obsah znám pouze z literatury nebo starších edic. Z otištěných materiálů je 19 % zcela nových.

Pro české badatele je svazek pochopitelně velmi důležitý. Dobře je v něm možné sledovat proces postupného uvolňování Chebska ve prospěch krále Jana v rozmezí let 1314–1322, stejně jako proměnlivé vztahy mezi oběma panovníky. Z dokumentů též vysvítají Ludvíkovy kontakty s kláštery v Horní Falci, s klariskami v Chebu (privilegium ještě 10. dubna 1321) či s klášterem Waldsassen, a to i po roce 1322, kdy již patřil do sféry vlivu českého krále.

LENKA BOBKOVÁ